

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr.797/1996 (nr.134 din 17.03.2020)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii cu privire la actele normative nr.100/2017, și comunică următoarele.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin prezentul proiect de lege se propune completarea Regulamentului Parlamentului cu un nou articol 28¹. Completarea propusă reglementează crearea unei subcomisii parlamentare, al cărui obiectiv este exercitarea controlului parlamentar asupra hotărârilor, deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului și hotărârilor Curții Constituționale. Subcomisia își va exercita atribuțiile prin monitorizarea procesului de executare a hotărârilor, deciziilor CtEDO și a hotărârilor Curții Constituționale, dar și prin promovarea proiectelor de acte legislative necesare pentru executarea acestora.

II.Aspecte de ordin conceptual

1. Exercițarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor, deciziilor CtEDO.

Sub aspect conceptual, remarcăm existența în legislația actuală a normelor care reglementează modalitatea exercitării controlului parlamentar asupra executării hotărârilor, deciziilor CtEDO. Astfel, potrivit art. 1 al Hotărârii Parlamentului nr. 72 din 29.11.2019 privind domeniile de activitate ale comisiilor permanente ale Parlamentului,

Comisia juridică, numiri și imunități este investită cu atribuția de *monitorizarea procesului de executare de către Republica Moldova a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului și prezentarea anuală în plenul Parlamentului a unui raport privind rezultatele acestei monitorizări.*

Mai mult, obligativitatea exercitării controlului parlamentar asupra executării hotărârilor CtEDO, reiese din conținutul art. 22 al Legii nr. 151/2015 cu privire la Agentul guvernamental, potrivit căruia *executarea măsurilor cu caracter general și individual este supusă controlului parlamentar, iar Parlamentul este informat, periodic sau la solicitare, de către Agentul guvernamental despre hotărârile și deciziile Curții Europene, despre măsurile care urmează a fi întreprinse sau care au fost întreprinse în vederea executării acestora, precum și despre corespondența cu Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei privind executarea hotărârilor și deciziilor Curții Europene.*

Mecanismul de executare a măsurilor cu caracter individual și a celor cu caracter general ce rezultă din hotărârilor CtEDO este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 889/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de executare hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului. Potrivit prezentei hotărâri, Agentul Guvernamental solicită informații de la autoritățile relevante privind măsurile întreprinse și/sau preconizate ca urmare a pronunțării hotărârii sau deciziei Curții. Aceeași atribuție va fi exercitată și de către subcomisia propusă a se constitui prin prezentul proiect, reieșind din norma alin. (4) al prezentului proiect de lege. Norma dată va crea pe de o parte dublări de competențe - ale subcomisiei și ale Agentului guvernamental, pe de altă parte, va genera dubla raportare – de către Agentul guvernamental și de către autoritățile responsabile nemijlocit.

Atribuția subcomisiei expusă la alin.(3) de „**promovare** a proiectelor de acte normative necesare pentru executarea hotărârilor și deciziilor CtEDO” poartă un caracter general și neclar, ori, această normă nu instituie obligația subcomisiei de a elabora nemijlocit proiecte de acte normative (de a crea grupuri de lucru) în sensul executării hotărârilor CtEDO.

Reieșind din normele expuse mai sus, considerăm că, prevederile legislației în vigoare atribuie Comisiei juridice, numiri și imunități obligația exercitării controlului parlamentar asupra procesului de executare de către RM a hotărârilor CtEDO. În sensul exercitării acestei atribuții, Comisia va conlucra eficient cu Agentul guvernamental – autoritate instituită în Republica Moldova cu obligația asigurării executării hotărârilor și deciziilor CtEDO.

2. Exercițarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor/adreselor Curții Constituționale

Reieșind din prevederile Hotărârii Parlamentului nr.72/2019 privind domeniile de activitate ale comisiilor permanente ale Parlamentului, toate cele 11 comisii parlamentare permanente au ca atribuție **„executarea hotărârilor și adreselor Curții Constituționale în domeniu”**.

Astfel, normele în vigoare atribuie tuturor comisiilor parlamentare permanente atribuții în sensul executării hotărârilor și adreselor Curții Constituționale în domeniile de competență atribuite fiecărei comisii, iar adoptarea prezentului proiect de lege ar presupune o ulterioară modificare a Hotărârii expuse mai sus.

Atribuția subcomisiei expusă la alin.(3) de „promovare a proiectelor de acte normative necesare pentru executarea hotărârilor Curții Constituționale” nu este suficient argumentată, în condițiile în care, Parlamentul este obligat să examineze proiectele respective în mod prioritar. Această obligație reiese din norma art. 28¹ alin.(1) a Legii nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională, care instituie că, Guvernul, în termen de cel mult 3 luni de la data publicării hotărârii Curții Constituționale, prezintă Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea sau abrogarea actului normativ sau a unor părți ale acestuia declarate neconstituționale. ***Proiectul de lege respectiv va fi examinat de Parlament în mod prioritar.***

Cu titlu informativ, ținem să aducem la cunoștință faptul că, Serviciul reprezentare la Curtea Constituțională și organele de drept din cadrul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova, în sensul exercitării atribuțiilor funcționale, țin evidența adreselor înaintate de către Curtea Constituțională Parlamentului RM. Reieșind din datele privind adresele neexecutate ale CC RM în perioada 01.01.2015 - 01.01.2020, CC RM a emis 47 de adrese către Parlament, dintre care la data de 01.01.2020 nu au fost executate 22 de adrese. Pentru promovarea soluționării problemei date și executarea hotărârilor Curții, DGJ a propus expedierea scrisorilor de atenționare către comisiile parlamentare de profil, dar și în adresa Guvernului RM privind necesitatea executării hotărârilor/adreselor restante ale CC RM.

La fel, cu scop informativ, ținem să evidențiem prevederile art. 202 ale proiectului Codului regulilor și procedurilor parlamentare nr.374/2018, care prevede soluții legislative referitoare la executarea

hotărârilor și adreselor Curții Constituționale și care stabilesc următoarele:

(1) Parlamentul va examina în mod prioritar proiectele de legi prezentate de către Guvern întru executarea hotărârilor Curții Constituționale.

(2) Atribuția de supraveghere a executării hotărârilor și adreselor Curții Constituționale va fi exercitată de către un vicepreședinte al Parlamentului.

(3) Comisiile permanente sesizate în fond de competența cărora țin domeniile reglementate de actul legislativ respectiv vor examina și soluționa în termen de 2 luni constatările privind lacunele și omisiunile reglementărilor legislative, indicate în adresele Curții Constituționale, iar în caz de necesitate comisiile permanente vor solicita Guvernului elaborarea proiectelor de legi respective.

(4) Despre executarea adreselor Curții Constituționale comisiile responsabile vor informa Curtea Constituțională.

3. Constituirea subcomisiilor parlamentare

Reținem că, Parlamentul dispune de autonomie parlamentară în ceea ce ține de organizarea activității sale.

Normele Regulamentului Parlamentului reglementează modalitatea de constituire a subcomisiilor parlamentare, în acest sens, reglementărilor art.27 prevăd că comisiile permanente sînt în drept de a constitui subcomisii, desemnîndu-le atribuțiile, componența și conducerea. În procesul de constituire a subcomisiilor, președintele comisiei permanente este investit cu atribuția de a înainta spre examinare propuneri privind constituirea subcomisiilor și componența acesteia, iar despre rezultatul examinării va informa Parlamentul, acest fapt reieșind din norma art.19 lit.c) a Regulamentului Parlamentului. În componența subcomisiei au dreptul să fie incluși reprezentanți ai fracțiunilor parlamentare din cadrul comisiei respective. Decizia comisiei de formare a unei subcomisii se va adopta cu votul majorității membrilor săi, potrivit art.22 alin.(2) lit.a) al aceluiași Regulament.

În altă ordine de idei, intenția autorilor de a introduce în Regulamentul Parlamentului o normă permanentă prin care se instituie obligativitatea creării unei subcomisii pentru exercitarea controlului parlamentar asupra hotărîrilor, deciziilor CtEDO și hotărîrilor/adreselor Curții Constituționale corespunde autonomiei parlamentare ce ține de organizarea activității Parlamentului. Practica instituirii unei subcomisii

permanente nu este unică, Regulamentul Parlamentului stabilește în acest sens, în cuprinsul art.28- subcomisia pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului de Informații și Securitate.

În lipsa unor argumente suficiente expuse în nota informativă, urmează ca autorii proiectului de lege să vină cu argumente suplimentare care ar justifica raționamentul instituirii unei subcomisii permanente în detrimentul procedurii ordinare de constituire a unei subcomisii expuse în Regulamentul Parlamentului.

III. Observații de tehnică legislativă

Pentru respectarea tehnicii legislative, în denumire și în conținutul articolului unic se va indica despre modificarea Regulamentului Parlamentului, dar nu a actului normativ prin care a fost adoptat acest regulament.

La fel, sursa republicării actului normativ expusă în partea dispozitivă a Articolului unic se va indica corect.

**Șef Direcție generală
Ion Creangă**